
Rozumice, st. C, gm. Kietrz, woj. opolskie, AZP 103-37

Informator Archeologiczny : badania 33, 11-12

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

OJCÓW, Jaskinia Łokietka, st. 24, woj. małopolskie, AZP 99-55/22

- stanowisko jaskiniowe od paleolitu po czasy współczesne

Badania sondażowe prowadzone przez dr. hab. Krzysztofa Sobczyka (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Ewolucji i Systematyki Zwierząt PAN). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego i Instytut Ewolucji i Systematyki Zwierząt PAN. Drugi sezon badań.

Materiały oraz dokumentacja z badań są przechowywane w Zakładzie Epoki Kamienia Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach wykopaliskowych w Jaskini Łokietka w Ojcowskim Parku Narodowym”, Ojców 2000.

Badania będą kontynuowane.

Obludzin, st. 3, gm. Płoniawy-Bramura, woj. mazowieckie, AZP 42-67/4 – patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

OWSISZCZE, st. 1, pow. raciborski, woj. śląskie, AZP 104-40

- ślady osadnictwa środkowopaleolitycznego

Archeologiczne badania sondażowe i wykopaliskowe, przeprowadzone pod kierunkiem dr. Jana Michała Burdukiewicza przy współpracy mgr. Mirosława Furmanka (Katedra Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego). Finansował Śląski WKZ i Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, s. 37-45.

Badania będą kontynuowane.

PAWLÓW, st. 4, gm. Zawichost, woj. świętokrzyskie, AZP 86-73/320

- obozowisko ludności kręgu kultur o tradycji tylczakowej, paleolit schyłkowy, interstadiał Alleröd

Ratownicze badania prowadzili Jerzy Libera i Anna Zakościelna z Katedry Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Finansowała Katedra Archeologii UMCS w Lublinie, WKZ w Kielcach i UMiG w Zawichoście. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 35 m².

Stanowisko zostało odkryte wiosną 1998 roku w trakcie badań AZP. Celem prac było wstępne rozpoznanie charakteru stanowiska pod kątem stratygrafii zalegania zabytków, obecności ewentualnych zabytków nieruchomych oraz oceny stopnia jego zniszczenia. W trakcie badań uzyskano, łącznie z materiałami z powierzchni, prawie 12 tysięcy zabytków krzemiennych, przede wszystkim odpadków produkcyjnych. Narzędzia, głównie rylce, półtylczaki i drapacze, stanowiły jedynie 0,88% całości inwentarza. Zarejestrowano trzy zwarte układy krzemienicowe o zróżnicowanej wielkości, zawierające odpowiednio około 5500, 2400 i 2500 zabytków. Nie stwierdzono żadnych trwałych obiektów. W oparciu o analizę inwentarza krzemiennego wydaje się, że stanowisko miało wyraźnie pracowniany (produkcyjny) charakter, przynajmniej w przebadanej części.

Dokumentację i zabytki, do czasu pełnego opracowania wyników badań, złożono w Katedrze Archeologii UMCS w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

ROZUMICE, st. C, gm. Kietrz, woj. opolskie, AZP 103-37

- obozowiska paleolityczne: kompleks mikroodłupkowy (dolny i środkowy paleolit), kultury środkowopaleolityczne, kultura grawecka (górny paleolit), kultura epigrawecka (górny-

schyłkowy paleolit), zespoły typu Wilno (schyłkowy paleolit),

- obozowisko kultury komornickiej (mezolit)

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 2 do 30 sierpnia przez Edelgarda M. Foltyna i Eugeniusza Foltyna (autorzy sprawozdania). Finansowane przez WKZ. Trzeci sezon badań (poprzednie w 1997 i 1998 roku). Przebadano powierzchnię 64 m².

Cel badań stanowiło po pierwsze dalsze uwalnianie piaskowni ze znalezisk, po drugie sprecyzowanie warunków zalegania zabytków, po trzecie zbliżenie się do obiektu, którego fragment uchwycono w 1998 roku. W związku z tym zdecydowano się otworzyć dwa wykopy. Ponadto zamierzano kontynuować eksplorację w wykopie III/98.

W wykopie na dnie piaskowni wystąpiły, rozdzielone osadami archeologicznie jałowymi, trzy poziomy kulturowe. Innymi słowy, oprócz dwóch poziomów znanych z wcześniejszych badań udało się odkryć jeszcze jeden poziom. Nie mógł być on uchwycony poprzednio, gdyż każdorazowo uległ zniszczeniu. Złożem zabytków były: a) seria osadów piaszczysto-żwirowych warstwowanych poziomo, b) seria bezstrukturalnych osadów piaszczysto-żwirowych, miejscami z postsedymentacyjnymi wytrąceniami związków żelaza, c) poziom przewarstwień piaszczysto-ilasto-żwirowych zazębiających się „palczasto”. Pod względem kulturowym artefakty wszystkich poziomów należą do kompleksu mikroodłupkowego. Inwentarz zawiera 113 wyrobów kamiennych. Z półsurowca uwagę zwracają 3 poprawne wióry. Wśród narzędzi główną rolę odgrywają zgrzebła. Niektóre z nich można określić jako zgrzebła-drapacze. Na drugim miejscu plasują się odłupki retuszowane. Liczne są również narzędzia wnekowe. Oprócz tego istotną grupę stanowią ostrza, m.in. z trzonkiem. Interesująca jest obecność narzędzi w typie górnopaleolitycznym. Jeden okaz prezentuje obróbkę powierzchniową.

W wykopie III/98/99 wyroby (41 egz.) zalegały w serii osadów piaszczysto-żwirowych o warstwowaniu równoległym, przechodzącym miejscami w nachylone lub przekątne oraz w serii osadów piaszczysto-żwirowych analogicznych, położonych niżej. Materiał zabytkowy z warstwy wyższej jest mało wyraźny. Inwentarz dolnej warstwy posiada natomiast charakter wyraźnie środkowopaleolityczny. Narzędzia, przede wszystkim odłupki retuszowane i zgrzebła, osiągają większe rozmiary. Uzupełniają je narzędzia wnekowe i zębate, bec burinante alterne, przekłuwacz.

Nowo otwarty na krawędzi piaskowni wykop, będący przedłużeniem wykopu I/97/98, dostarczył materiałów (1932 wyroby kamienne) reprezentujących kultury: komornicką (trójkąty, tylczaki typu Stawinoga, półtylczaki typu Komornica, półksiężyce, trapezy, skrobacze, rylcowce), zespoły typu Wilno (liściak świderski, rylce, drapacze, rdzenie dwupiętowe bez rozbudowanej zaprawy), epigrawecką? (drobne rdzenie dwupiętowe, drobne rdzenie ze zmienioną orientacją, formy oryniakoidalne), grawecką (wiórowce, półtylczaki, wiórki tylcowe, wiór z zadziorem). W inwentarzu kultury komornickiej silnie zaznacza się komponent sowterski. Z kolei materiały kultury graweckiej zdają się wykazywać pewne nawiązania do środowiska śródziemnomorskiego.

Trzeci sezon badań na stanowisku C przyniósł odkrycie kolejnego poziomu tradycji mikroodłupkowej, typowego środkowego paleolitu i być może śladów kultury epigraweckiej. Jednocześnie udało się określić, dzięki obserwacjom mikrostratygraficznym, w sposób niebudzący wątpliwości, pierwotne złoża zabytków dolno- i środkowopaleolitycznych. Istotne jest także uzyskanie nowych danych pozwalających precyzować pozycję kulturową znalezisk kultury komornickiej i kultury graweckiej.

Po trzecim sezonie badań bardzo rozbudowana stratygrafia archeologiczna stanowiska obejmuje już 12 poziomów kulturowych od dolnego paleolitu po neolit/wczesny okres epoki brązu.

Materiały oraz dokumentacja są przechowywane w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych”.

Badania będą kontynuowane.